

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Victor Boico, Ion Guzun,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 18 mai 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, declarate de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate Agachi Nicolae și partea vătămată, și avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul

Dedu Nicolae XXX, născut la
XXX, originar din XXX,
domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 15.04.2016 – 18.05.2017;
2. Instanța de apel: 08.06.2017 – 12.10.2017;
19.06.2018 – 19.09.2018;
3. Instanța de recurs: 24.01.2018 – 15.05.2018;
14.11.2018 – 30.01.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 18 mai 2017, Dedu Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Dedu Nicolae în beneficiul lui Agachi Nicolae a prejudiciului material în mărime de 119 lei și a prejudiciului moral în mărime de 3500 lei.

2. Prima instanță a constatat că Dedu Nicolae, la 29 februarie 2016, aproximativ la ora 15.20, având scopul comiterii unui act de huliganism, aflându-se pe o stradă din sectorul de vile ÎP „Livada-Vis” din or. Ialoveni, încălcând grosolan liniștea și ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, în loc public, folosind un conflict neînsemnat referitor la debransarea de la rețeaua de curent electric, în prezența altor persoane a inițiat o ceartă cu Agachi Nicolae, care face parte din conducerea ÎP „Livada-Vis”, numindu-l cu cuvinte necenzurate.

Prelungindu-și acțiunile sale huliganice și manifestând o obrăznicie deosebită, având asupra sa un obiect metalic destinat pentru vătămarea integrității corporale și a sănătății, s-a apropiat de Agachi Nicolae și i-a aplicat o lovitură în regiunea capului,

cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.782/D din 28.03.2016, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă contuză la nivelul capului.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- la data de 30 mai 2017 - avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul și la 20 iulie 2017 - inculpatul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatului.

În motivarea apelului apelanții au invocat că instanța a apreciat arbitrar probele, punând la baza sentinței de condamnare doar probele acuzării, fără a avea în vedere și probele apărării, eronat constatând vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate; - niciun martor nu a declarat că incidentul a avut loc în prezența altor persoane; - nu sunt probe că inculpatul ar fi lovit partea vătămată cu un obiect metalic; - instanța nu a ținut cont că procesul-verbal de cercetare la fața locului, prin care s-a stabilit că pe suprafața capacului de la fântână, pe căldare și pe drum la o distanță de 6 m de la fântână au fost găsite pete brune, care seamănă cu sângele uman, a fost întocmit la data de 24.03.2016, pe când fapta a fost comisă la 29.02.2016, adică aproape cu o lună de zile mai târziu; - în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii imputate;

- la data de 02 iunie 2017 - partea vătămată, solicitând casarea sentinței în partea pedepsei penale și în latură civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care față de inculpat să fie aplicată o pedeapsă mai aspră și să fie dispusă încasarea din contul acestuia a prejudiciului material în mărime de 10000 lei.

În motivarea apelului, partea vătămată a invocat că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 Cod penal, aplicându-i inculpatului o pedeapsă prea blândă; - nu a ținut cont de rezultatul acțiunilor prejudiciabile ale inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2017, apelul declarat de către avocatul Dodon Victor în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat, iar apelul declarat de către partea vătămată Agachi Nicolae a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dedu Nicolae, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal a fost condamnat la 3 ani și 6 luni închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial fiind dispusă încasarea din conul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în mărime de 119 lei și a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

5. La data de 28 noiembrie 2017, împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul care, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 8), 9) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2018, recursul declarat de către inculpat a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art.414 Cod de procedură penală, precum și nu a ținut cont de dispozițiile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală și prin urmare, temeiul invocat de către recurent, prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmare.

Instanța de apel nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate cu apel pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și nu s-a pronunțat asupra argumentelor prezentate de către inculpat. A lăsat fără apreciere apelul declarat de către inculpat și s-a expus doar asupra apelului declarat de către avocatul Dodon Victor, deși apelul a fost semnat de către ambii.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate în apel de către partea vătămată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, apelul suplimentar declarat de către inculpat a fost respins ca fiind depus peste termen, iar apelurile declarate de către avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul și apelul declarat de către partea vătămată au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

Cu referire la apelul declarat de către inculpat, instanța de apel a menționat că acesta a fost prezent la pronunțarea sentinței judecătorești Hîncești, sediul Ialoveni din 18 mai 2017, fapt confirmat atât prin recipisa din 18 mai 2017, prin care a primit copia sentinței, cât și prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 18 mai 2017.

Totodată, a indicat că apelul suplimentar a fost depus de către inculpat la data de 20 iulie 2017, adică peste termenul de 15 zile stabilit de art. 402 alin. (1) Cod penal și fără să solicite repunerea în termen.

Din considerentele expuse, instanța de apel a conchis că apelul suplimentar urmează a fi respins ca fiind depus peste termen.

Cu referire la apelul declarat de către avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpat, instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, fiind întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii.

Consecvent, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor Zavadovschii Grigorii, Zdebscaia Nadejda, Agachi Maria, Mereacre Ion și actele cauzei - procesele-verbale de cercetare la fața locului și tabelul fotografic din 24.03.2016 și raportul de expertiză medico-legală nr. 782/D din 28.03.2016.

De asemenea, instanța de apel a apreciat drept neelocvent argumentul apelanților, precum că incidentul nu a avut loc într-un loc public în prezența unor persoane, or, acțiunile inculpatului încadrate în prevederile art.287 alin.(3) Cod penal, au avut loc pe strada din sectorul de vie ÎP „Livada-Vis” din extravilanul or. Ialoveni, care este un loc public, încălcând grosolan ordinea publică, fiind însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care în ansamblul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a indicat că

prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal și ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă legală, echitabilă și proporțională faptei prejudiciabile comise în coraport cu gravitatea infracțiunii comise.

Cu referire la apelul declarat de către partea vătămată, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a admis parțial acțiunea civilă și a încasat din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în mărime de 119 lei și a prejudiciului moral în mărime de 3500 lei.

De asemenea, instanța de apel a indicat că prima instanță și-a motivat soluția în această parte, cu indicarea temeiurilor puse la baza acestei soluții, hotărârea primei instanțe fiind întocmită în conformitate cu prevederile art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

8. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recursuri ordinare:

8.1. La data de 12 noiembrie 2018 – avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate și partea vătămată care, fără a invoca vreun temei dintre cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora în partea pedepsei penale și în latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care față de inculpat să fie aplicată o pedeapsă mai aspră, iar acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, pe motiv că instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă; - instanța nu a ținut cont că inculpatul nu și-a recunoscut vina, nu și-a făcut concluziile necesare în urma faptelor sociale periculoase, nu a recuperat prejudiciul material și moral cauzat, față de el urmând a fi aplicată o pedeapsă cu executare reală, or actuala pedeapsă nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni;

8.2. La data de 05 noiembrie 2018 - avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 9), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea inculpatului, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - motivarea soluției este expusă neclar; - nu au fost întrunite elementele infracțiunii; - inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; - instanța de apel a respins apelul suplimentar depus de către inculpat ca fiind declarat peste termen, fără a se expune asupra argumentelor acestui apel; - instanța de apel nu a ținut cont de faptul că apelul suplimentar este parte integrală a apelului declarat inițial și care a fost depus în interiorul termenului legal; - instanța greșit a conchis că prima instanță a examinat probele administrate la prezenta cauză penală în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală; - instanța de apel a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - nu sunt probe că inculpatul ar fi lovit partea vătămată cu un obiect metalic; - inculpatul a recunoscut că l-a lovit pe Agachi Nicolae doar o singură dată, cu pumnul în față și acțiunile acestuia pot fi calificate ca faptă contravențională și nu penală; - instanța nu a ținut cont că procesul-verbal de

cercetare la fața locului, prin care s-a stabilit că pe suprafața capacului de la fântână, pe căldare și pe drum la o distanță de 6 m de la fântână au fost găsite pete brune, care seamănă cu sângele uman, pe lângă faptul că a fost întocmit la data de 24.03.2016, pe când fapta a fost comisă la 29.02.2016, adică aproape cu o lună de zile mai târziu, acesta a fost întocmit inclusiv în lipsa inculpatului și a avocatului acestuia; - instanța a indicat că petele brune roșietice au asemănare exterioară cu sângele uman, însă în procesul-verbal indicat, acest fapt nu este menționat, acele pete de fapt fiind pete de rugină, care există și în prezent, fapt dovedit prin fotografiile prezentate instanței de apel, cărora instanța nu le-a dat nicio apreciere; - instanța, având în vedere relațiile ostile dintre inculpat și partea vătămată, și că ultima l-a provocat pe cel dintâi, urma să aprecieze pericolul social ca unul neînsemnat; - instanța nu a ținut cont de faptul că recunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului, iar art.66 alin.(4) Cod de procedură penală, stabilește că exercitarea de către învinuit, inculpat a drepturilor de care dispune sau renunțarea lui la aceste drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul lui și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru el, precum nu poate constitui o circumstanță agravantă.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate și partea vătămată și avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ordinare, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul.

Recurenții în recurs au invocat drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 9), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției este expusă neclar, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportând respectiva normă la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorii acestuia nu sunt de acord cu condamnarea lui Dedu Nicolae în baza art.287 alin.(3) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, că a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, precum și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, și în susținerea acestei idei invocă, precum că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, la materialele cauzei penale lipsind probe care să demonstreze vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate și nu a avut în vedere relațiile ostile dintre inculpat și partea

vătămată, acțiunile celui dintâi urmând a fi calificate drept faptă contravențională și nu penală.

La acest capitol, Colegiul menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul constată că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui Dedu Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal - huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, să fie indubitabilă.

Conform textelor sentinței și deciziei, instanțele au conchis că vinovăția lui Dedu Nicolae se dovedește prin cumulul de probe acumulate legal în cadrul urmăririi penale și cercetate nemijlocit în instanțele de judecată, și anume prin declarațiile:

- părții vătămate, potrivit căroră, inculpatul, fiind informat printr-un preaviz de avertizare de debranșare de la rețeaua electrică pentru acumularea datoriilor, a adoptat un comportament agresiv și amenințător, iar la data de 29 februarie 2016, în jurul orei 15:00, aflându-se la fântână, l-a văzut pe acesta apropiindu-se strigând și învinuindu-l de lipsa luminii, aplicându-i o lovitură în regiunea feței cu un obiect metalic pe care-l ținea la spate (f.d. 110-113 v.1);

- martorului Zavadovschii Grigorii, potrivit căroră, după trei zile de la debranșarea lui Dedu Nicolae de la energia electrică, Agachi Nicolae a venit la el cu capul spart și i-a comunicat despre conflictul inițiat de Dedu Nicolae (f.d. 116-117 v.1);

- martorului Zdebscaia Nadejda, potrivit căroră, la data de 29 februarie 2016, a fost contactată telefonic de către Agachi Nicolae care a rugat-o să cheme poliția deoarece a fost lovit în cap de către Dedu Nicolae, în timp ce lua apă de la fântână, pentru că a fost debranșat de la rețeaua electrică pentru acumularea datoriilor la plata pentru energia electrică. Tot atunci a fost telefonată și de către Zavadovschii Grigorii care i-a cerut să anunțe și urgența, iar când a ajuns la Agachi Nicolae, acesta avea fața însângerată (f.d. 118-119 v.1);

- martorului Agachi Maria – soția părții vătămate, potrivit căroră, la data de 29 februarie 2016, soțul ei a mers la fântână după apă, iar la un moment dat a auzit gălăgie și l-a telefonat. Acesta i-a comunicat că a fost lovit de către Dedu Nicolae cu un obiect metalic în regiunea capului și a rugat-o să cheme poliția. Soțul ei avea fața însângerată (f.d. 114, 115 v.1);

- martorului Mereacre Ion, care a menționat că despre conflictul dintre Dedu Nicolae și Agachi Nicolae știe din auzite, dar că în anul 2014, între aceștia a mai avut loc un conflict (f.d. 124 v.1)

și actele cauzei:

- procesele-verbale de cercetare la fața locului și tabelul fotografic din 24.03.2016, potrivit căruia, pe suprafața capacului de la fântână, pe căldare și la o distanță de aproximativ 6 m de la fântână, pe drum, au fost depistate pete brune care

au asemănare exterioară cu sângele uman (f.d. 9-11 v.1),

- raportul de expertiză medico-legală nr.782/D din 28.03.2016, potrivit căruia, la Agachi Nicolae au fost constatate vătămări corporale ușoare sub formă de plagă contuză la nivelul capului, produsă în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur (f.d. 29 v.1).

Probele indicate sunt detaliat descrise în hotărârea recurată, fiind pertinente și concludente, utile și veridice, coroborează între ele și nu prezintă temeii de îndoială, astfel fiind indubitabil dovedită prezența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate, fapta acestuia fiind corect încadrată în prevederile art.287 alin.(3) Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal constată că recurenții își întemeiază recursul în principal pe aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, considerând că instanțele de fond și-au întemeiat hotărârile pe presupuneri, or, probe care să dovedească vinovăția inculpatului de comiterea faptei incriminate, nu sunt.

În acest sens, instanța de recurs menționează că solicitările recurenților bazate pe astfel de argumente nu constituie temeii pentru reexaminarea cauzei. Or, modul de apreciere a probelor și circumstanțelor cauzei, nu se încadrează în temeiiurile prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, aprecierea probelor fiind obiectul examinării cauzei în fapt și în drept fie în prima instanță, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens, nu echivalează cu o eroare ce ar da temeii de casare a unei hotărâri legale și întemeiate.

Cu referire la criticile aduse față de decizia instanței de apel în partea în care instanța a respins apelul suplimentar ca fiind depus tardiv, instanța de recurs constată că instanța de apel corect a ajuns la această concluzie având în vedere următoarele.

Potrivit art. 402 Cod de procedură penală, (1) termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. (5) Dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.

Conform materialelor cauzei, sentința a fost pronunțată la data de 18 mai 2017, atât inculpatul, cât și avocatul acestuia Dodon Victor, fiind prezenți la momentul citirii sentinței și primind copia de pe act în aceeași zi (f.d. 138, 147 v.1).

Reieșind din prevederile normei precitate, termenul de declarare a sentinței a devenit scadent la 05 iunie 2017.

Avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul au declarat apel la data de 30 mai 2017, încadrându-se în termenul prevăzut de legislația procesual penală citată supra (f.d. 149 v.1).

La data de 20 iulie 2017, peste termenul de declarare a apelului și fără o cerere de repunere în termen, inculpatul a mai depus un apel (f.d. 165 v.1), care a fost considerat de către instanța de apel ca fiind tardiv.

Recurenții invocă precum că instanța nu a ținut cont de faptul că apelul suplimentar este parte a apelului declarat inițial și care a fost depus în interiorul termenului legal.

Contrar însă criticilor aduse, Colegiul penal precizează că având în vedere prevederile alin. (5) al art. 402 Cod de procedură penală, apel suplimentar este în drept să declare avocatul inculpatului în cazul în care precedentul avocat a fost

substituit cu acesta din urmă și doar în cazul în care inculpatul deja declarase un apel în termen.

În speță însă, o astfel de situație nu se constată, or, al doilea apel a fost declarat de către inculpat și nu de către avocat, precum și în lipsa unei situații de substituire a avocatului care a declarat primul apel, acesta rămânând același pe parcursul judecării cauzei în apel. Respectiv, nu au existat circumstanțele prevăzute de lege pentru declararea apelului suplimentar, apelul declarat de către inculpat la data de 20 iulie 2017, neîncadrându-se în prevederile alin. (5) al art. 402 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis că apelul declarat de către Dedu Nicolae la data de 20 iulie 2017 nu poate fi apreciat ca fiind unul suplimentar la cel declarat la data de 30 mai 2017 și că urmează a fi respins ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate și partea vătămată.

Recurenții nu au invocat vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, dar din conținutul recursului reiese că aceștia consideră că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, temei prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

Colegiul reține că autorii recursului sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa stabilită lui Dedu Nicolae, și anume în partea aplicării față de acesta a prevederilor art.90 Cod penal, or, așa cum reiese din textul recursului și solicitările acestora, recurenții sunt de acord cu categoria și termenul pedepsei aplicate inculpatului, dar nu sunt de acord cu suspendarea condiționată a executării ei.

Respectiv, examinând argumentele recursului prin prisma circumstanțelor cauzei și prevederilor legale pertinente, instanța de recurs le consideră drept lipsite de temei.

La acest capitol Colegiul relevă că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din

partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui Dedu Nicolae, instanțele de fond au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului și de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea penală, că anterior nu a fost judecat și are o vârstă înaintată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, și corect au conchis că stabilirea față de acesta a pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei este echitabilă, și că aceasta poate să își atingă scopul de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

Consecvent, Colegiul penal atestă că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de către ea este un incident în viața ei.

În concluzie, Colegiul conchide că pedeapsa fixată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat, iar aplicarea art.90 Cod penal în privința lui Dedu Nicolae s-a efectuat în limitele legii, considerând că stabilirea pedepsei condiționate acestuia va atinge scopul pedepsei penale de corijare și reeducare.

Astfel, instanțele de fond au respectat principiile generale de stabilire a pedepsei, concluziile cărora corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Cu referire la prejudiciul moral, instanța de recurs sesizează că instanța de apel a menținut sentința prin care acțiunea civilă în această parte a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Dedu Nicolae în beneficiul lui Agachi Nicolae a prejudiciului moral în mărime de 3500 lei.

Totodată, Colegiul penal reține că partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 10000 lei (f.d. 68 v.1), quantum pe care, instanța l-a considerat exagerat.

În context, instanța de recurs precizează că, în virtutea art.1422 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau

fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art.1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prejudiciul moral se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerare argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretențiile excesive și vădit exagerate.

Complementar, potrivit jurisprudenței CtEDO, o satisfacție echitabilă în sine poate constitui și simpla recunoaștere a încălcării (*cauza Nikolova vs Bulgaria din 25.03.1999*). Recunoașterea încălcării se consideră a constitui o satisfacție echitabilă în situația în care, aceasta este suficientă pentru a aplană suferințele morale ale victimei. Doar în cazul în care Curtea constată că încălcarea este atât de gravă, încât printr-o simplă recunoaștere situația morală a victimei nu se va revendica, aceasta oferă o reparație echitabilă în formă bănească.

Astfel, ținând cont de circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea, precum și că prin infracțiune părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare, suportând anumite suferințe fizice și psihice, având în vedere normele de procedură penală și civilă pertinente, instanțele de fond just au conchis că prejudiciul moral în mărime de 3500 lei va constitui o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate părții vătămate.

Complementar, Colegiul penal sesizează că argumentele invocate în recursurile ordinare declarate de către avocatul Dodon Victor în numele inculpatului și inculpatul și avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate și partea vătămată au fost invocate și în apel, instanța de apel examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, indicând temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea lor, precum și motivele adoptării soluției, pe care Colegiul penal și-o asumă în totalitate.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime alegațiile instanței de apel, redate succint la pct.7 al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene a Drepturilor Omului, care în cauza *Albert vs România din 16.02.2010*, în pct.37 al Hotărârii a statuat că, dacă art.6 § 1 din Convenția EDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19.04.1994*). Cu toate acestea, noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (*Helle împotriva Finlandei, 19.12.1997*).

Prin urmare, argumentele recurențelor expuse în recursurile ordinare declarate în respectiva cauză penală sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

10. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate Agachi Nicolae și partea vătămată, și avocatul Dodon Victor în numele inculpatului Dedu Nicolae și inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui Dedu Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Victor Boico

Ion Guzun